

Toetsing Flora- en faunawet Botterbeek Haaksbergen
Augustus 2014

Inventarisatie van beschermde soorten.

Situatie Botterbeek 2014

Inleiding

Het waterschap heeft bij het uitvoeren van projecten te maken met diverse regelgeving. Naast regelgeving zoals het verdrag van Malta, moet het waterschap zich houden aan de Flora- en faunawet en Vogel- en Habitatrichtlijn. Sinds april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Voor herinrichting van watergangen, aanleggen van retentiegebieden en bijvoorbeeld het grootschalig baggeren van watergangen moet het waterschap nagaan of hier soorten van de Flora- en faunawet, Vogel- of Habitatrichtlijn voorkomen. Waterschap Rijn en IJssel werkt volgens de ‘Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen’. Indien er soorten voorkomen, die opgenomen zijn in Tabel 3 van de Flora- en faunawet, dan moet er een ontheffing worden aangevraagd. Hierin dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen opgenomen te worden om de werkzaamheden alsnog te mogen uitvoeren. Voor de soorten van Tabel 2 hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd mits er wordt gewerkt conform de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen. De gegevens waarop de toetsing is gebaseerd mogen in principe niet ouder zijn dan 3 (Tabel 3-soorten) of 5 jaar (Tabel 2-soorten). Daarnaast dient Waterschap Rijn en IJssel zich te houden aan de zorgplicht.

Doel

In de omgevingsvisie van de provincie Overijssel en het Waterbeheerplan is de Buurserbeek aangewezen als ecologische verbingszone (EVZ). Het waterschap gaat hier uitvoering geven aan het realiseren van een vispassage, beekherstel en waterberging. Dit zou wellicht voor de aanwezige beschermde plant- en diersoorten schadelijk kunnen zijn. Om te voorkomen dat er tijdens de uitvoering problemen kunnen ontstaan met de flora- en faunawetgeving is er voorafgaand aan deze werkzaamheden een inventarisatie gemaakt van de aanwezige beschermde soorten.

Methode

Deze toetsing is uitgevoerd door een drietal veldbezoeken en een controle van de database Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), waarbij het waterschap een aansluiting heeft. Tevens zijn er libellengegevens beschikbaar gesteld door dhr. G. Dutmer die ter plaatse een inventarisatie heeft gehouden op 15 juni 2014.

De veldbezoeken hebben plaats gevonden op respectievelijk 10 maart, 7 april en 19 augustus 2014. Tijdens de alle veldbezoeken is er specifiek gekeken naar beschermde soorten (tabel 2 en 3), en soorten van de rode lijst. Hierbij hebben de volgende groepen speciale aandacht gekregen:

- Libellen
- Amfibieën / reptielen
- Vaatplanten
- Broedvogels
- Zoogdieren
- Vissen

Op 10 maart is nadrukkelijk gekeken naar alle (mogelijk) aanwezige flora en fauna. Op 7 april is de Botterbeek met behulp van schepnetten gekeken naar vis en amfibieën. Op 19 augustus zijn bomen met mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen gemarkeerd door middel van een gele verfstip.

Resultaten uit veldbezoeken en database NDFF

Latijnse naam	Nederlandse naam	Tabel/RL
---------------	------------------	----------

Libellen/Vlinders

Calopteryx splendens	weidebeekjuffer	
Coenagrion puella	Azuurwaterjuffer	
Pyrrhosoma nymphula	Vuurjuffer	
Cordulia aenea	Smaragdlibel	
Brachytron pratense	Glassnijder	RL
Somatochlora Metallica	Metaalglanslibel	
Gomphus vulgatissimus	Beekrombout	RL
Apatura iris*	Grote weerschijnvlinder	RL
Limenitis camilla	Kleine ijsvogelvlinder	RL
Ochlodes sylvanus	Groot dikkopje	RL

*: mogelijke waarneming

Amfibieën / Reptielen

Rana temporaria	Bruine kikker	1
-----------------	---------------	---

Vaatplanten

Div. algemene soorten

Broedvogels

Div. algemene soorten		3
Alcedo atthis	ijsvogel	3

Zoogdieren

Div. algemene soorten		
Capreolus capreolus	ree	1
Lepus europaeus	haas	1
Oryctolagus cuniculus	konijn	1
Sciurus vulgaris	eekhoorn	2
Castor fiber	bever	3

Vissen

Rhodeus amarus	bittervoorn	3
Cyprinus carpio carpio	karper	
Leuciscus lueciscus	serpeling	RL
Leucaspis delineatus	vetje	RL

RL= Rode Lijst

Wettelijke consequenties en aanbevelingen

Wettelijke consequenties

In het plangebied zijn meerdere beschermde soorten bekend vanuit het literatuuronderzoek en de gehouden veldbezoeken. De meeste waarnemingen betreffen soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Hiervoor hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd maar kan volstaan worden met de zorgplicht.

Voor de soorten van tabel 2 hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd van de Flora- en faunawet maar kan het waterschap gebruik maken van de gedragscode voor waterschappen.

Libellen en vlinders

Tijdens inventarisaties zijn er een aantal libellen en dagvlinders aangetroffen die op de Rode Lijst vermeld staan als bedreigd of ernstig bedreigd. Libellen zullen mogelijk na de ingreep baat hebben bij de nieuwe inrichting.

Kleine ijsvogelvlinders maken gebruik van vochtige bossen en hebben belang bij kamperfoelie en braam. Deze dienen dan ook tijdens de werkzaamheden zoveel mogelijk te worden gespaard.

Amfibieën / Reptielen

Tijdens inventarisaties zijn uitsluitend bruine kikkers aangetroffen in het werkgebied. Hiervoor dienen geen speciale maatregelen te worden getroffen.

Vaatplanten

Tijdens inventarisaties zijn uitsluitend algemene soorten aangetroffen. Eventuele groeiplaatsen van kamperfoelie en braam dienen zoveel mogelijk te worden gespaard i.v.m. het voorkomen van de kleine ijsvogelvlinder.

Broedvogels

Alle vogels vallen onder tabel 3 van de Flora- en Faunawet.

Vanwege de broedvogels, verdient het de voorkeur om werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal in de periode van 15 maart t/m 15 juli. Als het toch noodzakelijk is om in die periode werkzaamheden uit te voeren, dan dienen alle nesten van broedvogels opgespoord en gemarkeerd te worden. Deze dienen vervolgens ontzien te worden. Dat geldt ook voor hun directe omgeving (straal van 5 meter), omdat de werkzaamheden het legsel anders alsnog kunnen verstoren. Ook buiten de periode 15 maart t/m 15 juli, dienen deze voorzorgmaatregelen ook te worden getroffen.

In het werkgebied broedt jaarlijks een paartje ijsvogels, afgelopen jaar in een wortelkluif van een omgevallen boom nabij de botenloods. Ijsvogels kunnen meerdere legfels per jaar groot brengen en hun broedperiode loopt dan ook door tot soms wel in september.

Bestaande nestgelegenheden dienen dan ook te worden beschermd en mogelijk kan er binnen het werk gezorgd worden voor toekomstige nieuwe nestgelegenheden door het omtrekken van een aantal toch al te verwijderen bomen.

Zoogdieren

Er worden binnen het plangebied veel bomen gerooid. Er heeft geen onderzoek naar vleermuizen plaats gevonden maar de verwachting is dat deze wel in het werkgebied aanwezig zullen zijn. Vleermuizen kunnen gebruik maken van gaten en spleten in bomen als verblijfplaats of als kraamkamer. Bomen met gaten en spleten die binnen de geplande werkstrook vallen zijn gemerkt d.m.v. een gele verfstip. Het gaat in totaal om 14 bomen, deze zijn op een schets ingetekend.

Indien er wordt afgeweken van het geplande tracé dient er een nieuwe inventarisatie te worden uitgevoerd. Mochten de gemerkte bomen alsnog gekapt moeten worden dan kan dat niet eerder nadat er een vleermuisonderzoek heeft plaats gevonden!

In mei 2013 is er op het Lankheet een bever waargenomen en gefotografeerd. Het is niet duidelijk of deze zich nog in de nabije omgeving bevindt, maar mocht er voor of tijdens de werkzaamheden een bever zich vestigen of hebben gevestigd dan dienen deze werkzaamheden te worden gestaakt en zal een ontheffing moeten worden aangevraagd bij het Ministerie van ELI.

Vissen

In de Buurserbeek komen bittervoorns voor. Bittervoorns vallen onder tabel 3 van de Flora- en Faunawet. Tijdens de voortplantingsperiode die loopt van maart tot september mogen deze niet worden verstoord. In de Botterbeek zijn echter geen bittervoorns waargenomen en deze lijkt ook ongeschikt als habitat voor de soort.

Ter plaatse van de uitstroming van de Botterbeek in de Buurserbeek dient wel rekening gehouden te worden met de bittervoorn.

Deze aansluiting uitvoeren buiten de genoemde voortplantingsperiode. Bij eventuele afdammingen dient er door middel van (schep-)netten de aanwezige vis te worden weggevangen en uitgezet in een vergelijkbaar geschikt naastgelegen leefgebied.

Zoetwatermossels moeten worden verzameld en ook worden overgezet omdat deze door de bittervoorn gebruikt worden om hun eieren in af te zetten.

Het is gebruikelijk een ontheffing aan te vragen wanneer tabel 3-soorten verstoord worden.

De soort komt echter frequent voor en het waterschap heeft meerdere keren bij andere beken een ontheffing aangevraagd. Hierdoor is de juiste werkwijze bij het waterschap bekend. Wanneer gehandeld wordt volgens die werkwijze kan van een ontheffingsaanvraag afgezien worden.

Conclusie

Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden, mits gewerkt wordt volgens bovenstaande omschrijving.